

in eo xpi aduentus qui est f. pia
patris. et passio euidenter expri
mitur. **Explicit prologus. Incipit
liber sapientie.**

Diligite iusticiam.
qui iudicatis ter
ram. Sentite de
dño in bonitate.
et i simplicitate
cordis querite illum. **Q**m inue
nitur ab hys qui nõ temptant il
lum: apparet autem eis qui fidem
habent in illum. Peruerse eni co
gitationes separant a deo: pba
ta autem uirtus corripit insipie
tes. **Q**m in maliuolam animã
non introibit sapia: nec habita
bit in corpore subdito peccatis.
Sp̄s enim sc̄us discipline. effu
giet fictum; et auferet se a cogi
tationib; que sunt sine intellcũ:
et corripietur a supueniente ini
quitate. Benignus est eni sp̄s
sapientie; et non liberabit male
dictum a labijs suis: qm̄ renum
illius testis est d̄s. et cordis illi
scrutato: est uerus; et lingue il
lius auditor. **Q**m sp̄s domini
repleuit orbem terrarũ: et hoc
qd̄ continet omnia. scientiam
habet uocis. Propter hoc qui lo
quitur iniqua. non potest latere:
nec p̄teriet illum corripens iu
dicium. In cogitationib; enim
impy: interrogatio erit. **S**erimo
nũ autẽ illius auditio ad dñm
ueniet. et ad correptionẽ iniqui
tatum illius: qm̄ auris zeli au

dit omnia; et tumultus murmu
rationũ non absconderetur. **C**usto
dite ergo uos a murmuracione
que nichil prodest; et a detractio
ne parcite lingue: qm̄ sermo ob
scurus in uacui non ibit. **O**s au
tem quod mentitur: occidit ani
mã. Nolite zelare mortem in
errore uite ur̄e; neq; acquiratis
p̄ditionem in operib; manuu
ur̄ay: qm̄ deus nõ fecit mortem.
nec ieratur in p̄ditione uiuoy.
Creauit eni deus ut eẽnt omnia:
et sanabiles fecit nationes or
bis terray. Non enim est in illis
medicamentũ exterminy: nec
inferoy regnum in t̄ra. **I**usticia
eni perpetua est et immortalis:
iniusticia autẽ mortis acquisitio.
Impy autẽ manib; et uerbis ac
cerfuerunt illam; et estimantes
illam amicam. defluerunt. et
sponsiones posuerunt ad illam:
qm̄ morte digni sunt. qui sunt

Dex parte illius. **I**
ixerunt eni impy: cogitan
tes apud se non recte. **E**xiguum
et cum tedio est: tempus uite
ur̄e. Non est refrigerium in fine
hominis: et non est qui agnit
sit reuersus ab inferis. **Q**uia ex
nichilo nati sumus: et post hec
erimus tamqm̄ non fuerimus.
Qm fumus afflatus est in na
rib; nr̄is: et sermo scintille ad
cõmouendum cor nr̄m. **Q**uia
extinctus cinis erit corpus nr̄m:
et sp̄s diffundetur tamqm̄ mollis

70
aer. Et transiet uita nra tamq̄
uestigium nubis: et sicut nebu
la dissoluetur que effugata est
a radis solis. et a calore illius
aggrauata. Et nomen nrm̄ ob
liuionē accipiet p̄ tempus: ⁊ ne
mo habebit memoriā opum
nr̄oz. Imbre enim transitus est
tempus nrm̄; et non est reuersio
finis nostri. qm̄ consignata est:
et nemo reuertitur. Venite ergo;
et fruamur bonis que sunt: et
utamur creatura tamq̄m in iu
uentute celeriter. Nino p̄cioso
et unguentis nos impleam: et
non pretereat nos flos temporis.
Coronemus nos rosas ante qm̄
marcescant: nullum pratū sit
qd̄ non p̄transeat luxuria nra.
Nemo nrm̄: exors sit luxurie
nr̄e. Ubique relinquamus signa
leticie: qm̄ hec est pars nra. et
hec est fors. Opprimamus pau
pem iustum; et non parcamus
uidue: nec ueterani reueram̄
canos multi temporis. Sit aut̄
fortitudo nra: lex iusticie. Qd̄
enī infirmū est: inutile inueni
tur. Circūueniamus ergo iustū;
qm̄ inutilis ē nobis. ⁊ cōtrarius
est operib; nr̄is: et impropat no
bis peccata legis. et diffamat in
nos p̄c̄ca discipline nostre. Pro
mittit se scientiam dei habere:
et filium dei se nominat. Factus
est nobis: in traductionem cogi
tationū nr̄az. Grauis est nobis
etiam ad uidendum: qm̄ dissimi

lis est alius uita illius. et immuta
te sunt uie eius. Tamq̄m nugaces
estimati sumus ab illo. ⁊ abstinet
se a uis nr̄is tamq̄m ab imundi
cijs: et prefert nouissima iustoz:
et gloriatur se d̄m̄ patrem habe
re. Videamus ergo si sermones il
lius ueri sint. et temptemus que
uentura sunt illi: et sciemus que
erunt nouissima illius. Si enim
est uerus filius dei. suscipiet illū:
et liberabit eum de manib; con
trarioz. Contumelia et tormēto
interrogemus eum: ut sciamus
reuerentiam illius. et probemus
patientiam eius. Morte turpissi
ma condempnemus eū: erit enī
respectus in sermonib; illi. Hec
cogitauerunt: et errauerunt. Ex
cerauit enī illos malicia eorum.
Et nescierunt sacramenta dei:
neq; mercedem spauerunt iusti
cie. nec iudicauerunt honorem a
nimaz sanctaz: qm̄ d̄s creauit
hōiem inexterminabilem. ⁊ ad
ymaginem similitudinis sue fe
cit illum. Inuidia autē diaboli
mors introiit in orbem terraz:
imitantur autem illum qui sunt
ex parte illius. **III**
Istoroz autē anime in manu dei
sunt: et non tanget illos tormen
tum mortis. Visi sunt oculis insi
pientū mori: et estimata ē affli
ctio exitus illoz. et ab itinere ius
to abierunt in exterminū. et qd̄
a nobis est iter exterminū: illi
autem sunt in pace. Et si coram

hominib; tormenta passi sūt: spes illoꝝ immortalitate plena ē. In paucis uerati. in multis bene disponentur: qm̄ dñs temptauit illos. et inuenit illos dignos se. Tamq̄ aurum in fornace probauit illos: et quasi holocausta hostie accepit illos: et in tempore erit respectus illoꝝ. Fulgebunt iusti: et tamq̄ scintille in arundineto discurrent. Iudicabunt nationes. et dñabuntur poplis: et regnabit dñs illoꝝ in perpetuū. Qui confidunt in illum intelligent ueritatem: et fideles in dilectione acquiescent illi: qm̄ donum et pax est electis eius. Impi autē scdm̄ que cogitauerunt correptionē habebunt: qui neglexerunt iustū. et a dño recesserunt. Sapiam̄ enī et disciplinam qui abiicit. infelix est: et uacua est spes illoꝝ. et labores sine fructu: et inhabilia opera illoꝝ. Mulieres eoz̄ insensate sūt: et nequissimi filij eoz̄. Maledicta creatura eoz̄. Qm̄ felix sterilis et incoquinata. que nesciunt thozum in delicto: habebit fructum in refectione animay scay. Et spado qui non opatus est p̄ manus suas iniquitatem: nec cogitauit adūsus deum nequis sima. Dabitur enim illi fidei donum electum: et fors in templo dei acceptissima. Bonoz̄ enim laboz̄ gloriosus ē fructus: ⁊ que non concidat radix sapie. Filij autem adulteroz̄ in consumma-

tionē erunt: et ab iniquo thoro semen exterminabitur. Et si quidem longe uite erunt. in nichilū computabūtur: et sine honore erit nouissima senectus illoꝝ. Et si celerius defuncti fuerint. non habebunt spem: nec in die agnitionis allocutionē. Nationes enī inique: dice sunt consummationis.

Quam pulchra est **III** casta generatio: cū claritate. Immortalis est enī memoria illi: qm̄ et apud dñm nota est. et apud homines. Cum p̄sens est imitantur illam: et desiderant eam cū se eduxerit: et in perpetuū coronata triumphat. incoquinatoꝝ certaminū premiū uincens. Multigena autē impioꝝ multitudine non erit utilis: et adulterine plantationes nō dabunt radices altas: nec stabile firmamentū collocabunt. Et si in ramis in tempore germinauerint. ifirmiter posite a uento cōmouebunt: et a nimietate uentoꝝ eradicabuntur. Confringentur enim rami inconsummati: et fructus illoꝝ inutiles et acerbi ad manducandum: et ad nichilum apti. Et iniquus enī omnes filij qui nascuntur: testes sunt nequicie adūsus parentes interrogatione sua. Iustus autē si morte p̄occupatus fuerit: in refrigerio erit. Senectus enim uenerabilis ē: nō diuturna. neq; numero annoꝝ computata. **Cani** sunt sensus hōis: et eras

80
senectutis uita immaculata. Placens deo. factus dilectus. et uiuens inter peccatores. translatus est. Raptus est ne malicia mutaret intellectum ei: aut ne fictio deciperet animam illius. Fascinatio enim nugacitatis obscurat bona: et inconstancia concupiscentie. transuerit sensum sine malicia. Consummatus in breui. expleuit tempora multa: placita enim erat deo anima illius. Propter hoc: properauit educere illum de medio iniquitatum. Populi autem uidentes et non intelligentes. nec ponentes in precordiis talia: quoniam gratia dei et misericordia est in sanctos eius. et respectus in electos illius. Contempnat autem iustus mortuos uiuos impios: et uiuentis celerius consummata. longam uitam iniusti. Videbunt enim finem sapientis. et non intelligent quid cogitauerit de illo deus: et quare munierit illum dominus. Videbunt enim et contempnent: illos autem dominus irridebit. Et erunt post haec decedentes sine honore: et in contumelia inter mortuos in perpetuum: quoniam dirumpet illos inflatos sine uoce. et commouebit illos a fundamentis: et usque ad supremum desolabuntur. et erunt gementes: et memoria illorum perierit. Venient in cogitatione peccatorum suorum timidi: et traducent illos ex aduerso iniquitates ipsorum.

Tunc stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt: et qui abstulerunt labores illorum. Uidentes turbabuntur timore horribili: et mirabuntur in subitatione in sperate salutis. gementes pro angustia spiritus. dicentes intra se penitentiam agentes: et pro angustia spiritus gementes. Hi sunt quos habuimus aliquando in derisum: et in similitudinem improperum. Hos insensati uitam illorum estimabamus insaniam: et finem illorum sine honore. Quomodo computati sunt inter filios dei: et inter sanctos sanctorum illorum est. Ergo errauimus a uia ueritatis: et iusticie lumen non luxit nobis: et sol intelligentie non est ortus nobis. Lassati sumus in uia iniquitatis et perditionis: et ambulauimus uias difficiles: uiam autem domini ignorauimus. Quid nobis profuit superbia: aut diuitiarum iactantia quod contulit nobis. Transierunt omnia illa tamquam umbra. et tamquam nuncius percurrentis: et tamquam nauis que pertransit fluctuantem aquam. cuius cum perierit. non est uestigium inuenire. neque semitam carine illius in fluctibus: aut auis que transuolat in aere. Nullum inuenitur argumentum itineris illius: sed tantum sonitus alarum uerberans leuem uentum. et scintillans per uim itineris aerem. Con-

motis alis transuolauit: et post hoc nullum signum inuenitur itineris illius. Aut tanquam sagitta: emissa in locum destinatum. Diuisus aer continuo in se reclusus est: ut ignozetur transitus illius. Sic et nos nati. continuo desuimus esse: et uirtutis nullum quidem signum ualuumus ostendere: in malignitate autem nostra consumpti sumus. Talia dixerunt in inferno hi qui peccauerunt. Quoniam spes impii tanquam lanugo est que a uento tollitur. et tanquam spuma gracilis. que a procella dispergitur. et tanquam fumus qui a uento diffusus est: et tanquam memoria hospitis unius diei pretereuntis. Iusti autem in perpetuum uiuent: et apud dominum est merces eorum: et cogitatio eorum apud altissimum. Ideo accipient regnum decoris. et diadema speciei de manu domini: quoniam dextera sua teget eos: et brachio sancto suo defendet illos. Et accipiet armaturam zelus illius: et armabit creaturam ad ultionem inimicorum. Induet pro thorace iusticiam: et accipiet pro galea iudicium certum. Sumet scutum inexpugnabile equitatem: acuet autem iram diram in lanceam: et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos. Ibut directe emissiones fulgurum: et tanquam a bene curuato arcu nubium exterminabuntur. et ad certum locum insilient: et a petrosa ira

plene mittentur grandines. Et candescet in illos aqua maris: et flumina concurrent duriter. Contra illos stabit uirtutis spiritus. et tanquam turbo uenti diuident illos: et ad heremum perducet omnem terram iniquitas illorum: et malignitas euertet sedes potentum. Melior est sapientia quam uires: et uir prudens melior quam fortis. **A**udite ergo reges et intelligite: discite iudices finium terre. Prebete aures uos qui continetis multitudines: et placetis uobis in turbis nationum. Quoniam data est a domino potestas uobis: et uirtus ab altissimo: qui interrogabit opera uestra: et cogitationes scrutabitur. Quoniam cum essetis ministri regni illius. non recte iudicastis: neque custodistis legem iusticie: neque sanctam uoluntatem dei ambulastis. Horrende et cito apparebit uobis: quoniam iudicium durissimum in his qui presunt fiet. Exiguo enim conceditur misericordia: potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiusquam dominus: nec uerebitur magnitudinem cuiusquam. Quoniam pusillum et magnum ipse fecit: et equaliter cura est illi de omnibus. Fortioribus autem: fortior instat cruciatio. Ad uos ergo reges sunt hi sermones mei: ut discatis sapientiam. et ne excidatis. Qui enim custodierint iusticiam. iuste iudicabuntur: et qui

didicerint iusta. inuenient quod
respondeant. **C**oncupiscite ergo
sermone meos. et diligite illos:
et habebitis disciplinam. Clara
est et que numquam marcescet sa-
pientia; et facile uidetur ab his
qui diligunt eam: et inuenitur
ab his qui querunt illam. Pre-
occupat qui se concupiscunt: ut
illis se priorem ostendat. Qui
de luce uigilauerit ad illam. non
laborabit: assidentem autem illam
foribus suis inueniet. Cogitare
ergo de illa. sensus est consumma-
tus: et qui uigilauerit propter
illam. cito erit securus. Quonia
dignos se ipsa circue querens:
et in uis suis ostendit se illis
hilariter: et in omni prudentia
occurret illis. Iudicium enim illius:
uerissima est discipline concupis-
centia. Cura ergo discipline di-
lectio est: et dilectio. custodia
legum illius est. Custoditio au-
tem legum: consummatio incor-
ruptionis est. Incorruptio autem:
facit esse proximum deo. Concupis-
centia itaque sapientie: deducet
ad regnum perpetuum. Si ergo de-
lectamini in sedibus: et sceptris
o reges populi: diligite sapiam.
ut in perpetuum regnetis. Dili-
gite lumen sapientie: omnes qui
preestis populis. Quid est autem
sapientia: et quemadmodum facta
sit referam; et non abscondam a
uobis sacramenta dei: sed ab
initio natiuitatis inuestigabo.

Et ponam in lucem scientiam illi:
et non preteribo ueritatem: neque cum
inuidia tabescente iter habebō:
quoniam talis homo non erit particeps
sapientie. Multitudo autem sapi-
entium. sanitas est orbis terrarum:
et rex sapiens. populi stabilimen-
tum est. Ergo accipite disciplinam
per sermones meos: et prederit uobis.

Sym quidem et ego **VI**
mortalis homo similis omni-
bus. et ex genere terreni illius qui
prior factus est: et in uentre ma-
tris figuratus sum caro. Decem
mensium tempore coagulatus
sum in sanguine. ex semine hominis:
et delectamento sompni conue-
niente. Et ego natus accepi com-
munem aerem: et similiter de-
cidi in factam terram: et primam
uocem similem omnibus emisi.
plorans. In inuolumentis nutri-
tus sum: et curis magnis. Nemo
enim ex regibus: aliud habuit nati-
uitatis initium. Unus ergo in-
troitus est omnibus ad uitam: et
similis exitus. Propter hoc op-
taui. et datus est michi sensus: et
inuocaui. et uenit in me spiritus sa-
pientie. Et preposui illam regnis
et sedibus: et diuitias nichil esse
dixi in compatione illius: nec
compaui illi lapidem preciosum.
Quoniam omne aurum in compatione
illius arena est exigua: et tanquam
lutum estimabitur argentum in
conspectu illius. Super salutem
et spem dilexi eam: et proposui

pro luce habere illam: quoniam inextinguibile est lumen illius. Venerunt autem michi omnia bona pariter cum illa: et innumerabilis honestas per manus illius. Et letatus sum in omnibus: quoniam antecedebat me ista sapientia: et ignorabam quoniam omnium bonorum mater est. Quam sine fictione didici: et sine invidia communico: et honestatem illius non abscondo. Infinitus enim thesaurus est hominibus: quo qui usi sunt. participes facti sunt amicitie dei. propter discipline dona commendati. Michi autem dedit deus dicere ex sententia. et presumere digna horum que mandantur: quoniam ipse sapientie dux est. et sapientium emendator. In manu enim illius et nos et sermones nostri: et omnis sapientia. et operum scientie disciplina. Ipse enim dedit in horum que sunt scientiam veram: ut sciam dispositionem orbis terrarum. et virtutes elementorum. initium et consummationem et medietatem temporum. vicissitudinum permutationes. et consummationes temporum. anni cursus. et stellarum dispositiones. naturas animalium. et iras bestiarum. uinum uentorum. et cogitationes hominum. differentias uirgultorum. et uirtutes radicum: et quecumque sunt absconsa et improuisa didici. Omnium enim artifex: docuit me sapientia. Est enim in illa spiritus intelligentie. sanctus. multiplex. unicus. subtilis. disertus. mobilis. incoinquinatus. certus.

suauius. amans bonum. Qui nichil uetat benefacere: humanus. benignus. stabilis. securus. omnem habens uirtutem. omnia prospiciens. et qui capiat omnes spiritus intelligibiles. mundus. subtilis. Omnibus enim mobilibus: mobilior est sapientia. Attingit autem ubique: propter suam mundiciam. Vapor est enim uirtutis dei: et emanatio quedam est claritatis omnipotentis dei sincera: et ideo nichil inquinatum in illam incurrit. Candor est enim lucis eterne: et speculum sine macula dei maiestatis: et ymago bonitatis illius. Et cum sit una. omnia potest: et permanens in se. omnia innouat. Et per nationes. in animas sanctas se transfert: amicos dei et prophetas constituit. Reminere enim diligit deus: nisi eum qui cum sapientia inhabitat. Est enim hec speciosior sole: et super omnem dispositionem stellarum. Luci comparata uenit prior: illi enim succedit nox. Sapientiam autem: non uincit malicia. **A**ttingit ergo a fine **VIII** usque ad finem fortiter: et disponit omnia suauius. Hanc amavi. et exquisiui eam a iuuentute mea: et quesiuui eam in sponsam assumere: et amator factus sum forme illius. Generositate illius glorificat. contubernium habens dei: sed et omnium dominus dilexit illam. Doctrina enim est discipline dei: et electrix opum illius. Et

si diuitie appetantur in uita; qđ
 sapientia locupletius que opera-
 tur omnia. Si autē sensus opa-
 tur; quis horum que sūt magis
 quam illa est artifex. Et si iusti-
 ciam quis diligit: labores huius
 magnas habent uirtutes. So-
 brietatem enī et sapiam docet
 et iusticiam. et uirtutem: quib;
 utilius nichil est in uita homi-
 nib;. Et si multitudinē scientie
 desiderat quis: scit p̄terita. et
 de futuris estimat. Scit uersu-
 tias sermonū: et dissolutiones
 argumentoy. Signa et mōstra
 scit ante quam fiant: et euent
 tempoy et seculoy. Proposui ḡ
 hanc adducere in ad conuiuendū.
 sciens qm̄ mecum cōmunicabit
 de bonis: et erit allocutio cogi-
 tationis et tedi mei. Habebo
 propter hanc claritatem ad tur-
 bas: et honorem apud seniores.
 Iuuenis et acutus inueniar in
 iudicio; et in conspectu potenti-
 um admirabilis ero: et facies
 principū mirabuntur me. Ta-
 centem me sustinebunt; et lo-
 quentē me respicient: et sermo
 cinante me plura. manus ori-
 suo imponent. Preterea habe-
 bo p̄ hanc imortalitatem: et
 memoriam eternā hys qui post
 me futuri sunt relinqū. Dispo-
 nam populos: et nationes in e-
 runt subiecte. Timebūt me au-
 dientes reges horrendi: et in
 multitudine bonus uidebor. et

in bello fortis. Intrans in domū
 meam: conquiescam cū illa. Hō
 enim habet amaritudinem con-
 uersatio illius: nec tedium con-
 uictus illius: sed leticiā et gau-
 dium. Hec cogitans apud me.
 et cōmemorans in corde meo. qm̄
 immortalis est in cogitatione
 sapiā. et in amicitia illius delec-
 tatio bona. et in operib; manū
 illius honestas sine defectioe. 7
 in certamine loquere illius sa-
 pientia. et p̄claritas in cōmuni-
 catione sermonū ipsius: circui-
 bam querens ut illam in assu-
 merem. Puer autē eram iugem-
 osus: et sortitus sum aiām bo-
 nam. Et cum eē magis bonus:
 ueni ad corpus incoinquinatū.
 Et ut sciu qm̄ aliter nō possum
 eē continens nisi deus det. 7 hoc
 ipsum erat sapientia. scire cuius
 esset hoc donum; adū dñm. 7 de-
 precatus sum illum: et dixi ex
 totis precordis meis. IX

Deus patrum meoy et dñe
 misericōdie. qui fecisti omnia
 uerbo tuo. et sapientia tua con-
 stituisti hōiem ut dominaretur
 creature que a te facta est. ut
 disponat orbem terrarū in equi-
 tate et iusticia. et in directione
 cordis iudicium iudicet; da mi-
 sedium tuaz astuticem sapiam.
 et noli me reprobare a pueris tu-
 is: qm̄ seruus tuus ego sum et
 filius ancille tue. homo infir-
 mus et exigui tempis. et minor

electū uidetur et legi
 ree confirmatus uer
 mū: si uisigere ab
 na tua: ut nichilum
 Tu autē elegisti me
 mo. et uicem filii
 serui: et dicitur edictū
 m i morte sō tuo: et
 te habitationis tue alie
 mōne tabernaculi sō
 parata ab inno. Et re
 ma tua que nouit ope
 que te abur tunc cu ubi
 faceret: et fecit qđ pl
 m̄ in oculis tuis. et qui
 m̄ in p̄ceptis tuis. Au
 te celis sōis tuis. et a se
 mōdus tue: ut merui
 mōi laborer: ut sciam
 tum sō apud te. Et er
 ma. et intelligit: et de
 in operib; meis sobrie:
 dicit me in sua potētia:
 accepta opera mea: et d
 m̄ populo tuam uide: 7 e
 nus sedum patris mei. Au
 a hominū potēte scire co
 tu det: aut quis potēte
 mōi uelut deus: Cogita
 m̄ moralium timide: et
 m̄ p̄sentē tūe. Corpus
 m̄ corumpitur aggraua
 m̄ et terrena inhabitati
 m̄ sensu multa cogitari
 m̄ brele estimamus que
 m̄. et que in p̄spectu sū
 m̄us cū labore: que in re
 m̄. aut quis inuestigabit:

ad intellectū iudicij et legum. Et si quis erit consummatus inter filios hominū; si auferget ab illo sapientia tua: ut nichilum cōputabitur. Tu autē elegisti me regē poplō tuo. et iudicem filioꝝ tuoꝝ et filiarum; et dixisti edificare templum ī monte scō tuo: et in ciuitate habitationis tue altare. similitudinē tabernaculi scī tui. qđ preparasti ab initio. Et tecū sapientia tua que nouit opera tua; que et affuit tunc cū orbem terraz faceres: et sciebat qđ placitum eēt in oculis tuis. et quid directum in pceptis tuis. Scitte illam de celis scīs tuis. et a sede magnitudinis tue: ut mecum sit et mecum laboret: ut sciam qđ acceptum sit apud te. Scit enī illa omnia. et intelligit; et deducet me in operib; meis sobrie: et custodiet me in sua potentia. Et erunt accepta opera mea; et disponam poplū meum iuste: et ero dignus sedium patris mei. Quis enim hominū poterit scire consilium dei; aut quis poterit cogitare quid uelit deus. Cogitationes enī mortalium timide: et incerte pudentie nrē. Corpus enī quod corrumpitur aggrauat animā: et terrena inhabitatio deprimit sensū multa cogitantē. Et difficile estimamus que in terra sunt. et que in pspectu sūt inuenimus cū labore; que in celis sunt aut quis inuestigabit.

Sensum autē tuū quis sciet: nisi tu dederis sapiām. et miseris spm scām tuam de altissimis. Et si correcte sunt semite eozū qui in terris sunt: et que tibi placet didicerunt homines. Nam p sapiām tuam sanati sunt: qui cumq; placuerunt tibi domine a principio. **X**
Hec illum qui primus formatus est a deo pater orbis terrarū. cum solus eēt creatus. custodiuit: et eduxit illum a delicto suo. Et eduxit illum de limo: et dedit illi uirtutē continendi omnia. Ab hac ut recessit inustus in ira sua: p iram homicidij fratritas deperit. Propter qđ cum aqua deleteret terram: sanauit iterū sapiā. p contemptibile lignum. iustum gubernans. Hec et in consensu superbie cum se nationes extulissent. sciuit iustum; et conseruauit sine querela deo: et in filijs misericordiam fortem custodiuit. Hec iustum a pereuntib; impijs liberauit fugientē. descendente igne in pentapolim; quib; in testimoniū nequitię. fimgabunda constat deserta tra. et in certo tempore fructus habentes arbores: et incredibilis anime memoria. stans figmentum salis. Sapiām enī pretereuntes nō tantum in hoc lapsi sunt ut ignorarent bona: s; et insipientie sue reliquerunt hominib; memoriā. ut in his que

peccauerunt nec latere potuissent.
Sapientia autem hos qui se obseruat:
a doloribus liberabit. Hec autem
profugum ire fratris iustum de-
duxit per vias rectas; et ostendit
illi regnum dei: et dedit illi
scientiam sanctorum. Honestauit illum
in laboribus; et compleuit labores
illius. In fraude circumuentum
illi affuit: et honestum fecit illum.
Custodiuit illum ab inimicis:
et a seductoribus; tutauit illum.
Et certamen forte dedit illi ut vin-
ceret: et sciret quoniam omnium poten-
tior est sapientia. Hec uenditum ui-
stum non dereliquit: sed a peccatoribus
liberauit eum. Descenditque
cum illo in foueam. et in uinculis
non dereliquit illum: donec
afferret illi sceptrum regni. et
potentiam aduersus eos qui eum
deprimebant: et mendaces os-
tendit qui maculauerunt illum.
et dedit illi claritatem eternam.
Hec populum iustum. et semen sine
querela liberauit a nationibus: quae
illum comprimebant. Intrauit
in animam serui dei: et stetit con-
tra reges horrendos in portentis
et signis. Et reddidit iustis mer-
cedem laborum suorum: et deduxit eos
in uiam mirabilem. Et fuit illis
in uelamento diei: et in luce
stellarum nocte. Et transtulit
illos per mare rubrum: et transuexit
illos per aquam nimiam. Inimicos
autem illorum demersit in mare:
et ab altitudine inferorum eduxit

illos. Ideo iusti tulerunt spolia
impiorum: et decantauerunt domini
nomen sanctum tuum: et uictorem ma-
nium tuam laudauerunt pariter.
Quia sapientia aperuit os mutorum:
et linguas infantium fecit dis-
ertas. Direxit opera eorum: in manu-
bus prophete sancti. **XI**
Ter fecerunt per desertum que non in-
habitantur: in locis desertis fixe-
runt casae. Steterunt contra hos-
tes: et de inimicis se uindicauerunt.
Stiterunt et inuocauerunt te: et
data est illis aqua de petra altissi-
ma. et requies sitis de lapide du-
ro. Per que enim penas passi sunt
inimici illorum. a defectione potus
sui. et in eis cum habundarent
filii israel letati sunt: per hec cum illis
desissent. bene cum illis actum est.
Nam pro fonte quidem semper
in fluminis: humanum sanguinem
dedisti iniustus. Qui cum inue-
rentur in traductione infantium
occisorum. dedisti illis habundantem
aquam in sperate: ostendens per
sitim que tunc fuit. quemadmodum
tuos exaltares. et aduersarios
illorum necares. Cum enim temptati
sunt. et quidem cum misericordia
disciplinam accipientes: scierunt
quemadmodum cum ira iudicati im-
pij tormenta paterentur. Hos qui
dem tanquam pater monens pro-
basti: illos autem tanquam durus rex
interrogans condempnasti. Absen-
tes enim et presentes: similiter tor-
quebantur. Duplex enim illos acce-

perat tedium et gemitus: cū me-
 mozia p̄eritor. Cum enī audiret
 p̄ sua tormenta bene secum agi: cō-
 memorati sūt dñm. admirantes ī
 finem exitus. Quem enī in expo-
 sitione praua p̄dictum deriserunt.
 in finem euentus mirati sunt: n̄
 similiter iustis faciens. Pro cogi-
 tationib; aut̄ insensatis: iniquita-
 tes illoꝝ. Quidem errantes co-
 lebant mutos serpentes et bestias
 supuacuas. imisisti illis multitu-
 dinē mutoz animalū in uindic-
 tam: ut scirent quia p̄ que peccat
 quis. p̄ hec et torquetur. Non enī
 impossibilis erat omp̄s manus
 tua. que creauit orbem terraz ex
 materia inuisa. immittere illis
 multitudinē urfoꝝ. aut audaces
 leones. aut noui generis ira ple-
 nas et ignotas bestias. aut uapo-
 rem igneum spirantes. aut fumi
 odorem p̄ferentes. aut horrendas
 ab oculis scintillas emittentes:
 quarum nō solum lesura poterat
 illos exterminare. s; et aspectus
 p̄ timorem occidere. Nam et sine
 hys uno sp̄u poterant occidi: p̄se-
 cutionem passi ab ip̄is factis suis.
 et dispersi per sp̄m uirtutis sue.
Sed omnia in mensura et nume-
 ro et pondere disposuisti. Multū
 enim ualere tibi soli supererat
 semp; et uirtuti brachij tui quis
 resistet. Qm̄ tanquā momentū
 statere sic est ante te orbis terra-
 rum: et tanquā gutta rosis ante
 lucani. que descendit in terram.

Et misereris omnium qm̄ omnia
 potes: et dissimulas peccata ho-
 minū propter penitentiam. Dili-
 gis enim omnia que sūt. et nichil
 odisti eoz que fecisti: nec enim
 odians aliquid constituisti. aut
 fecisti. Quomodo aut̄ posset ali-
 quid p̄manere. nisi tu uoluisses;
 aut quod a te uocatum non eēt
 conseruaretur. **P**arcis autē om-
 nib; qm̄ tua sunt dñe: qui amas
O quam bo **XII** animas.
 nus et suauis est dñe sp̄s
 tuus: in omnib;. Ideoq; hos qui
 exerrant partib; corripis; et de
 quib; peccant. animones et allo-
 queris: ut relicta malicia credāt
 in te dñe. Illos enī antiquos in-
 habitatores terre scē tue quos ex-
 horruisti. qm̄ odibilia tibi opera
 faciebant p̄ medicamina et sacri-
 ficia iniusta. et filioꝝ suoꝝ neca-
 tores sine misericordia. et cōmestores
 uiscerum hominū. et deuoratores
 sanguinis. et auctores parentes
 animaz in auxiliataz. perdere
 noluit a medio sacramēto tuo
 p̄ manus parentū nr̄oz: ut dig-
 nam p̄cipere peregrinationē
 pueroz dei. que tibi omni carior
 est terra. Sed et hys tanquā ho-
 minib; pepercisti; et misisti ante-
 celloꝝ exercitus tui uespas: ut
 illos paulatim exterminarent.
Non quia impotens eras ī bello
 subicere impios iustis. aut bestijs
 seuis. aut uerbo duro simul ex-
 terminare; sed patrib; iudicans

SA

dabas locum penitentie. n̄ igno-
rans qm̄ iniqua est natio eor. et
naturalis malicia ip̄oz. et qm̄
non poterat mutari cogitatio
illoz in perpetuū. Semen enim
erat maledictum ab initio. nec ti-
mens aliquē. ueniam dabas pec-
catis illoz. Quis enī dices tibi;
quid fecisti. Aut quis stabit con-
tra iudicium tuū. Aut quis in
conspetu tuo ueniet iudex im-
quoz hominū. Aut quis tibi
imputabit; si perierint natione
quas tu fecisti. Hec enim ē ali-
us deus qm̄ tu. cui cura est de
hominibz; ut ostendas qm̄ non
inuste iudicas iudiciū. Neq; rex
neq; tyrannus ī conspectu tuo in-
quirent: de hys quos pdidisti.
Cum ergo sis iustus: iuste oīa
disponis. Et ipm̄ quoz qui nō
debet puniri condempnas: et ex-
terum estimas a tua uirtute.
Virtus enī tua iusticie iudiciū
est: et ob hoc qd̄ omnū dñs es.
omnibz; te parcere facis. Virtu-
tem enim ostendis tu qui n̄ cre-
deris ēē in uirtute consumatus:
et hos qui te nesciunt. in auda-
cia traducis. Tu autem dñator
uirtutis. cū tranquillitate iudi-
cas: et cum magna reuerentia
disponis nos. Subest enim tibi:
cum uolueris posse. Docuisti au-
tem popl̄m tuum p̄ talia opera.
qm̄ oportet iustum ēē ⁊ humanū;
et bone spei fecisti filios tuos:
qm̄ iudicans das locum ī pecca-

ris penitentie. Si enim inimicos
seruoz tuoz. et debitos morti cū
tanta cruciasti attentione. et
liberasti dans tempus ⁊ locum
p̄ que possint mutari a malicia;
cū quanta diligentia iudicas-
ti filios tuos. quoz parentibz; ui-
ramenta et conuentiones dedi-
sti bonarū promissionū. Cum
ergo das nobis disciplinam. im-
micos n̄ros multiplici flagellas;
ut bonitatem tuam cogitemus
iudicantes: et cū de nobis iudi-
catur. speremus m̄iam tuam.
Unde et illis qui in uita sua in-
sensate et iniuste uixerunt: p̄ hec
que coluerunt dedisti sūma tor-
menta. Et enim in erroris uia
diutius errauerunt. deos esti-
mantes hec que in animalibz; s̄
supuacua: infantium insensatoz
more uiuentes. Propter hoc tan-
quā pueris insensatis: iudiciū
in derisum dedisti. Qui aut lu-
dibrijs et increpationibz; non cor-
recti sunt: dignum dei iudiciū
experti sūt. In hys enī que patie-
bantur moleste ferebant: in quibz;
patientes indignabantur. P̄ hec
que putabant deos in ipis cum
exterminarentur: uidentes illū
quē olim negabant se nosse. ue-
rum dñm agnouerunt. Propter
quod: et finis condempnatois il-
loz ueniet sup̄ illos. **XIII**

Cum autem sunt om̄s homi-
nes in quibz; nō subest sci-
entia dei: et de hys que uident

bona non potuerunt intelligere eum qui est: necq; operib; attendentes. agnouerunt quis eēt artifex. Sed aut ignem aut spm. aut citatum aerem aut girum stellarū. aut nimitā aquam aut solem et lunam: rectores orbis terrarū. deos putauerunt. Quoz si specie delectati deos putauerūt: sciant quanto hys dñator eozū speciosior est. Speciei enim generator: hec omnia constituit. Aut si uirtutē et opera eoz mirati sūt: intelligunt ab illis qm̄ qui hec fecit. fortior est illis. A magnitudine enim speciei et creature: cognoscibiliter hoz creator poterit uideri. S; tamen adhuc in hys minor est querela. Et h; enī fortasse errant: dñm querentes. et uolentes inuenire. Ctenim cū in operib; illius conuersentur: et inquirunt et psuasum habent. qm̄ bona sunt que uidentur. Iterū autē: nec hys debet ignosci. Si enim tantum potuerunt scire ut possēt estimare scim; quomodo huius dñm facilius non inuenerūt. In felices autē sunt. et int̄ mortuos spes illoz est: qui appellauerunt deos opa manūū hominū. aurū et argentū. artis inuentionē. et similitudines animalū. aut lapidem inutilem. opus manus antique. Aut si quis artifex faber de silua lignum rectum secuerit. et huius docte eradat corticem omnem. et arte sua usus. diligenter

fabricet uas inutile in conūlationem uite. reliquus autē huius operis ad pparationem esse abutatur. et reliquū horum qd' ad nullū usum facit. lignū curuū et uorticib; plenum sculpat diligenter p uacuitatem suam. et p scientiam sue artis figuret illud. et assimilet illud ymagini hōis. aut alicui ex animalibus illud comparet. pliniens rubrica. et rubicundum faciens fūco colorem illius. et omnē maculam que in illo est pliniens: et faciat ei dignam habitationē. in pariete ponens illud. et confirmans ferro ne forte cadat: prospiciens illi. sciens qm̄ non potest adiuuare se. Imago enim est: et opus est illi adiutorū. Et de substantia sua et de filis suis et de nuptis. uotum faciens: inquit. Non erubescit loqui cū illo: qui sine anima est. Et p sanitate quidem infirmū deprecatur: et pro uita rogat mortuū. et in adiutorū inutilem inuocat. Et p itinere petit ab eo qui ambulare non potest: et de acquirendo et de opando et de omnū rerū euentu. petit ab eo: qui in omnib; est terum **XIII** inutilis. alius nauigare cogitans. et p feros fluctus iter facere incipiens: ligno portante se fragilius lignum inuocat. Illud enī cupiditas acquirendi excogitauit: et artifex. sapia fabricauit sua.

aut insanie plenas uigilias habentes: neq; uitam. neq; nuptias mundas iam custodiunt. **S;** et alius alium p inuidiam occidit. aut adulterans contristat; 7 omnia cōmixta sunt. sanguis. homicidium. furtum. et fictio. corruptio. infidelitas. turbatio. et purium. tumultus. et honorū dñi immemoratio. animarū inquinatio. natiuitatis imutatio. nuptiarū inconstantia. inordinatio mechie. et impudicitie. In sandoz enim ydolorū cultura. omnis mali causa est: et initiū et finis. Aut enī dum letantur insanunt. aut certe uaticinantur falsa; aut uiuunt iniuste: aut peierant cito. Dum enī confidunt in ydolis que sunt sine anima: male iurantes noceri se nō sperant. **U**traq; ergo illis euenient digne; qm̄ male senserūt de deo attendentes ydolis: et iurauerunt iniuste in ydolo. cōtempnentes iusticiam. Non enī iuramentum est uirtus: sed peccantiū pena. pambulat semp iniustoz

Cpreuaricationē. **XV.**
Uy aut dñs nr̄ suauis et uertus es: patiens. et in misericordia disponens omnia. **E**tenī si peccauerimus tui sumus: scientes magnitudinē tuam. **E**t si non peccauerimus: scimus qm̄ apud te sumus computati. **N**olle enī te consummata iusticia est: et scire iusticiā et uirtutem tuā. radix ē

imortalitatis. **N**on enī in errore induxit nos. hominū male artis excogitatio. nec umbra picture. labor sine fructu. effigies sculpra. p uarios colores; cuius aspectus insensato dat concupiscentiā: 7 diligit mortue ymaginis effigiem sine anima. **M**aloz amatores digni sunt morte; qui spem habent in talib; et qui faciunt illos. et qui diligunt. et qui colunt. **S;** 7 figulus mollem terrā premens. laboriose fingit ad usus nros unū quodq; uas: et de eodem luto fingit que munda sunt i usum uasa. et similiter que hys cōtraria sunt. **H**orum aut uasoz quis sit usus: iudex est figulus. **E**t cum labore uano deum fingit de eodem luto. ille qui paulo ante de terra factus fuerat; et post pusillum ducit se unde acceptus fuerat: repetitus anime debitum quā habebat. **S**ed est cura illi. non quia laboraturus ē. nec qm̄ breuis illi uita est: s; concertatur aurificib; et argentariis. **S**ed et erarios imitatur: et glām preffert. qm̄ res supuacuas fingit. **C**inis ē enim cor eius. et tēra supuacua spes illius; et luto uilior uita illius. qm̄ ignorauit eum qui se finxit et qui inspirauit illi aīam. et amat que opatus ē: et insufflauit ei spm̄ uitalem. **S;** et estimauerunt lusum esse uitam nřam; et consulationem uite compositam ad lucrū: et

S A

oportere undecūq; etiā ex malo
acquirere. Hic enim scit se super
omnes delinquere: qui ex tre ma
teria. fragilia uasa et sculptilia
fingit. Omnes enī insipientes
et infelices. supra modum ani
me sue superbi sunt: inimici po
puli tui. et impantes illi. Quā
omnia ydola nationū deos esti
mauerunt: quib; neq; oculor ui
sus est ad uicendum. neq; nates
ad p̄cipiendum sp̄m. neq; aures
ad audiendū. neq; digiti manu
um ad tractandum: sed et pedes
eor; pigri ad ambulandū. Homo
enim fecit illos: et qui sp̄m mu
tuatus ē. is finxit illos. Nemo e
nim sibi similem homo poterit
d̄m fingere. Cum sit enim morta
lis: mortuū fingit manib; iniqs.
Melior est enim ip̄e hys quos co
lit: quia ip̄e quidem uixit cum
ēet mortalis. illi aut nūq̄m. S;
et animalia miserimi colunt.
Insensata enim compata hys:
illis sunt deteriora. S; nec aspe
ctu aliquid ex hys animalib;:
bona potest consp̄cere. Effuge
runt autem dei laudem: et be
nedictionē eius. **XVI**

Propter hec et hys similia
passi sunt digne tormenta: et p
multitudinem bestiar; extermi
nati sunt. Pro quib; tormentis
bene disposuisti poplū tuū: q̄b;
dedisti concupiscentiā delectamē
ti sui. nouum saporem. escam
parans eis ortigometrā: ut illi

q̄dem concupiscentes escam. p̄pter
ea que illis ostensa et missa sunt.
etiā a necessaria concupiscentia
auiterentur. Hui autē in breui mo
pes facti. nouam gustauerūt es
cam. Oportebat enim illis sine ex
cusatione quidem supuenire iure
ritum exercentib; tyrannidē: hys
aut tantū ostendē quēadmodū
inimici eor; exterminabantur. Et
enī cum illis supuenit seua besti
arum ira: mortib; pueror; colu
broz exterminabantur. Sed non
in perpetuū tua ira p̄mansit: s;
ad correctionē in breui turbati
sunt: signū habentes salutis.
ad cōmemorationē mandati le
gis tue. Qui enī conuersus est.
non p̄ hoc qd̄ uidebat sanabat:
sed per te omniū saluatorē. In
hoc autem ostendisti inimicis
tuis: quia tu es qui liberas ab
omni malo. Illos enī locustarū
et muscarū occiderunt mosus: et
non ē inuenta sanitas aīe illoz:
quia digni erant ab huiusmodi
exterminari. Filios autē tuos.
nec draconū. nec uenenatorū ui
cerunt dentes: misericordia enī tua
adueniens sanabat illos. In me
moria enī sermonū tuoz extermi
nabantur: et uelociter sanabā
tur: ne in altam incidentes ob
liuionē. non possent tuo uti ad
uitoio. Ctenim neq; herba neq;
malagina sanauit eos: sed tuus
d̄ne sermo. qui sanat omnia. Tu
es d̄ne qui uite et mortis habes

potestatem: et deducis ad portas
 mortis. et reducis. Homo autem occi-
 dit quidem per malitiam animam su-
 am: et cum exierit spiritus non reuer-
 tetur. nec reuolabit anima que re-
 cepta est: sed tuam manum effugere
 impossibile est. Regantes enim
 nosse te impu: per fortitudinem bra-
 chy tui flagellati sunt. Flouis aq̄s
 et grandinib; et pluuius persecutio-
 nem passi sunt: et per ignem con-
 sumpti. Quid enim mirabile erat:
 in aqua que omnia extinguit.
 plus ignis ualebat. Vindex est
 enim orbis. iustorum. Quodam enim
 tempore mansuetabatur ignis.
 ne comburerentur que ad impio-
 missa erant animalia: sed ut ipsi
 uidentes scirent. quoniam dei iudicio
 patiuntur persecutionem. Et quoda-
 tempore in aqua supra uirtute.
 ignis exardebat undiq;: ut ini-
 quam terre nationem extermina-
 ret. Pro quibus angelorum esca nu-
 tristi populum tuum: et paratum
 panem de celo prestisti illis sine
 labore: omne delectamentum in se
 habentem. et omnis saporis suau-
 tatem. Substantiam enim tuam
 et dulcedinem tuam quam in filios
 habes ostendebas: et deseruiens
 uniuscuique uoluntati. ad quod
 quisque uolebat conuertebatur. Fix
 autem et glacies sustinebant uim
 ignis. et non tabescebant: ut sci-
 rent quoniam fructus inimicorum exter-
 minabat ignis ardens in grandi-
 ne. et pluuias choruscans. Hec autem

iterum ut nutrirentur iusti: etiam
 sue uirtutis oblitus est. Creatura
 enim tibi factori deseruiens. exar-
 descit in tormentum aduersus in-
 iustos: et lenior fit ad benefaci-
 endum pro his qui in te confi-
 dunt. Propter hoc et tunc omnia
 transfigurata omnium nutritici gratie
 tue deseruebant. ad uoluntatem
 eorum qui a te desiderati sunt. ut sci-
 rent filii quos dilexisti domine. quoniam
 non natiuitatis fructus pascunt
 homines: sed sermo tuus. hos qui
 in te credunt conseruat. Quod enim
 ab igne non poterat exterminari.
 statim ab exiguo radio solis cale-
 factum tabescebat: ut notum om-
 nibus esset. quoniam oportet preuenire so-
 lem ad benedictionem tuam. et ad
 ortum lucis te adorare. Ingrati
 enim spes tanquam hybernalis gla-
 cies tabescit: et disperiet tanquam
 aqua superuacua. XVII

Magna enim sunt iudicia
 tua domine: et inenarrabilia
 uerba tua. Propter ea indiscipli-
 nate anime errauerunt. Dum
 enim persuasum habent iniqui posse
 dominari nationi sancte: uinculis
 tenebrarum et longe noctis compe-
 dit. inclusi sub tectis fugitiui.
 perpetue providentie iacuerunt.
 Et dum putant se latere in obscu-
 ris peccatis. tenebrosos obliuionis
 uelamento dispersi sunt: pauentes
 horrende. et cum admiratione nimia
 perturbati. Hecque enim que contine-
 bat illos spelunca. sine timore

perabant. Propter quod ignis ardentem columpnā ducem habuerunt ignote uie: et solem sine lesura boni hospitiū prestasti. **D**igmi quidem illi carere luce: et pati carcerē tenebrarū: qui inclusos custodiebant filios tuos. p̄ quos in capiebat incorruptū legis lumen seculo dari. **C**um cogitarent uisitorū occidere infantes. et uno exposito filio et liberato. in traductio nem illoꝝ multitudinem filioꝝ abstulisti: et pariter illos p̄didisti in aqua ualida. **I**lla enim nox est cognita ante a patribus nostris: ut uere scientes quibus iuramentis crediderunt: animequozes eēt. **S**uscepta est autē a populo tuo. sanitas quidem iustoz: iniustoz autē exterminatio. **S**icut enim lesisti adūlteros n̄os: sic et nos p̄uocans magnificasti. **A**bsconse enim sacrificabant iusti pueri bonoz: et iusticie legem in concordiam disposuerunt. similiter bona et mala recepturos iustos: patri oīum decantantes laudes. **R**esonabat autē inconueniēs inimicorū uox: et flebilis audiebatur planctus ploratoꝝ infantū. **S**imili autē pena seruus cum dño afflictus est: et popularis homo regi similia passus. **S**imilit̄ ergo omnes: uno nomine mortis. mortuos habebant innumerabiles. **N**ec enī ad sepeliendū uiui sufficiebant: qm̄ uno momento que erat p̄clarior natio eozum exterminata ē.

De omnibus enī non credentes. p̄ beneficia: tunc cū primū fuit exterminū primogenitoꝝ. spoponderunt pl̄m dei se eē. **C**um enī quietum silentiū contineret omnia. et nox in suo cursu medium iter haberet: om̄s sermo tuus domine exiliens de celo a regalibus sedibus. durus debellatoꝝ in mediū exterminū terrā p̄siliuit. gladius acutus. insimulatū imperiū tuū portans: et stans repleuit omnia morte: et usq; ad celum attingebat stans in terra. **T**unc continuo uisus sompnoꝝ maloz turbauerunt illos: et timores supuenerūt insperati. **E**t alius alibi. p̄fectus seminiuus: p̄pter quā moriebatur causam demonstrabat mortis. **V**isiones enī que illos turbauerunt hec premonebant: ne insequare mala pariebantur p̄rent. **T**etigit autē tunc et iustos temptatio mortis: et cōmotio in heremo facta est multitudinis. **S**ed non diu p̄mansit ira tua. **P**roperans enim homo sine querela. deprecari pro populis. proferens seruitutis sue scutum orationē. et p̄ incensum deprecationē allegans. restitit ire: et finem imposuit necessitati: ostendens qm̄ tuus est famulus. **A**sicit autē turbas nō in uirtute corporis. nec armatura potentie: sed uerbo illum qui se uexabat subiecit. iuramenta parentum et testamentum cōmemorans. **C**um enī iam acer

autē cecitate sicut illi in foribus uisum
 cum subitaneis cooperti essent
 tenebris: unusquisque transitum
 ostii sui querebat. In se enim ele-
 menta dum conuertuntur. sicut in
 organo qualitatis sonus imuta-
 tur: et omnia suū sonum custodi-
 unt. Unde estimari ex ipso certo
 uisu potest. Agrestia enim in aqua
 conuertebantur: et quecumque
 erant natantia. in terra transibant.
 Ignis in aqua ualebat supra su-
 am uirtutem: et aqua exstinguen-
 tis nature obliuiscatur. Flāme
 econtrario corruptibilium animalium
 non uexauerunt carnes coam-
 bulantium: nec dissoluebant illam
 que facile dissoluebatur sicut gla-
 cies. bonam escam. In omnibus enim
 magnificasti populum tuum domine et
 honorasti. et non desperasti: in
 omni tempore et in omni loco as-
 sistens eis. **Explicit liber sapientie. In-
 cipit prologus in librum ecclesiastici.**

Multorum nobis et mag-
 norum per legem et pro-
 phetas aliosque qui se-
 cuti sunt illos. sapientia
 demonstrata est: in quibus oportet
 laudare israel. doctrine et sapientie
 causa. Quia non solum ipsos lo-
 quentes necesse est esse peritos: sed
 etiam extraneos posse et dicentes
 et scribentes doctissimos fieri.
 Auus meus ihesus postquam se amplius
 dedit ad diligentiam lectionis le-
 gis et prophetarum. et aliorum librorum
 qui nobis a parentibus nostris tra-

ditū sunt: uoluit et ipse scribere
 aliquid horum que ad doctrinam
 et sapientiam pertinent. ut desideran-
 tes discere. et illorum periti fieri.
 magis magisque attendat animo.
 et confirmetur ad legitimam ui-
 tam. **Horror itaque uenire uos cum
 beniuolentia. et attentiori studio
 lectionem facere: et ueniam ha-
 bere in illis in quibus uidemur se-
 quentes ymaginem sapientie. et
 deficere in uerborum compositione.
 Nam deficiunt uerba hebraica:
 quando fuerint translata ad ali-
 am linguam. Non autem solum
 hec: sed et ipsa lex et prophete.
 ceteraque librorum. non paruam ha-
 bent differentiam: quando inter
 se dicuntur. Nam in octauo et
 tricesimo anno. temporibus prolo-
 mei euergetes regis. postquam
 ueni in egiptum. et cum multum
 temporis ibi fuisset: inueni ibi
 libros relictos. non parue neque
 contempnende doctrine. Itaque
 bonum et necessarium putavi et
 ipse aliqua adclere diligentiam
 et laborem interpretandi istum
 librum: et multa uigilia attuli
 doctrinam. in spacio temporis
 ad illa que ad finem ducunt li-
 brum dare: et illis qui uolunt
 animam intendere. et discere que
 admodum oporteat instituire
 mores. qui secundum legem do-
 mini proposuerunt uitam age-
 re. **Explicit prologus. Incipit li-
 ber ecclesiastici.****